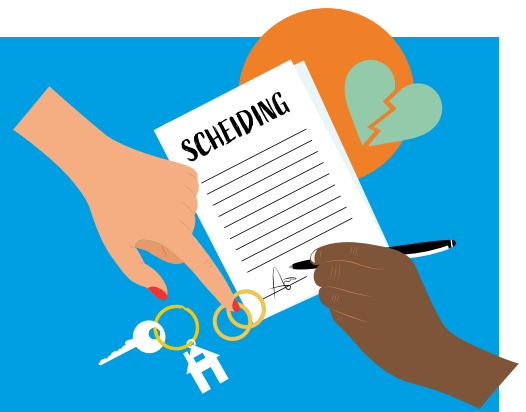

Info & facts bij scheiding

Voor informatie, beleid en uitvoering

ALGEMEEN

Een scheiding is enorm ingrijpend voor zowel ouders als kinderen. Zelfs als de scheiding een opluchting is, heeft de gebeurtenis veel impact. Het proces dat mensen bij een scheiding doorlopen is door de vele factoren die meespelen, zeer complex en voor iedereen verschillend. Per betrokkene verschilt het of ze de gevolgen kunnen overzien, hoe ze de situatie beleven, en welke mogelijkheden er zijn. In sommige gevallen is speelt of ontstaat er (multi)problematiek. Dit alles maakt dat scheidingen op verschillende manieren verlopen en daarmee de behoefte, om betrokken te zijn tijdens en na de scheiding, verschilt. Kinderen hebben vaak al lange tijd, voorafgaand aan de scheiding, te maken met spanningen en worden later met de gevolgen geconfronteerd.

Als ouders uit elkaar gaan en niet langer samenleven, heeft dat, naast de emotionele gevolgen voor betrokkenen, ook maatschappelijke impact.

GEVOLGEN VOOR DE MAATSCHAPPIJ

Scheidingen zijn vaak een katalysator voor allerlei problemen. Van schulden, kinderen met psychische problemen tot aan uithuisplaatsingen. Scheidingen vergroten het beroep op de jeugdzorg en bijstand en veroorzaakt woningnood, armoedegroei, koopkrachtverlies, ziekteverzuim en baanverlies.

Ik zie door de bomen het bos niet meer. Fijn als iemand mij kan helpen.

GEVOLGEN EN KOSTEN SCHEIDING VOOR DE MAATSCHAPPIJ

- Een scheiding speelt zich af in de privé-sfeer, maar is ook van invloed op de omgeving;
- Vrouwen leveren vaak in op koopkracht en hebben daardoor meer kans op armoede;
- Mannen gaan er doorgaans op vooruit of teren in op hun vermogen;
- **15-20%** van de echtscheidingen kent langdurige conflicten en juridische strijd;
- **50%** van de complexe scheidingen gaan gepaard met geweld;
- Samenwerken door ouders is niet altijd mogelijk en/of in het belang van het kind
- Bij $\pm$ **80%** van de instroom in de gedwongen jeugdzorg, is een scheiding een van de oorzaken;
- Gemeenten zijn jaarlijks **66 tot 88 miljoen euro** kwijt aan scheidende ouders;
- De gevolgen zijn voelbaar op de werkvloer. Gemiddeld is bij **45%** van de werknemers in een scheiding meer verzuim dan bij niet-gescheiden werknemers.

KINDEREN EN SCHEIDING

Bij een scheiding valt voor kinderen de veilige thuisbasis weg. Er vinden grote veranderingen plaats in hun dagelijks leven. Ze wonen na de scheiding vaak op twee plekken, wisselen soms van school en het komt voor dat zij een van de ouders minder of helemaal niet meer zien. Kinderen voelen zich afgewezen, eenzaam en in de steek gelaten. Ze begrijpen niet zomaar wat ze ervaren en hoe ze ermee om kunnen gaan.

86.000

Naar schatting horen jaarlijks 86.000 kinderen dat hun ouders gaan scheiden.

ACE's

Het meemaken van een scheiding door een kind valt onder de ACE's, *Adverse Childhood Experiences*, ingrijpende jeugdervaringen. Dit zijn stressvolle ervaringen die een jeugdige ofwel rechtstreeks schaden dan wel een negatieve invloed op hen hebben via hun omgeving.

Note: Leerlingen die opgroeien in een éénoudergezin en in armoede, maken nog meer ACE's mee dan hun klasgenoten.

Band ouder

Kinderen kunnen door een scheiding problemen ontwikkelen. Ze hebben of krijgen een zwakkere band met ouders.

Loyaal

Kinderen zijn loyaal aan hun ouders. Door de scheiding van hun ouders kunnen ze in een loyaliteitsconflict komen.

4-12 jr

1/3 van de kinderen heeft de basisschoolleeftijd op het moment dat de ouders uit elkaar gaan.

2x zoveel

Kinderen met gescheiden ouders hebben 2x zoveel kans om zelf ook te gaan scheiden; **Note:** Als beide partners gescheiden ouders hebben ligt dit percentage nog hoger;

HULPVERLENING EN SCHEIDING

Een belangrijk percentage van de kinderen en volwassenen dat een beroep doet op de eerste, tweede of derdelijns zorg en hulpverlening heeft als achtergrond een scheiding.

500.000+

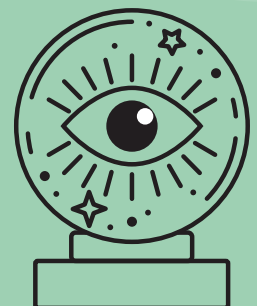
Ruim een half miljoen kinderen in Nederland wonen in een nieuw samengesteld gezin. 66% gaat uit elkaar.

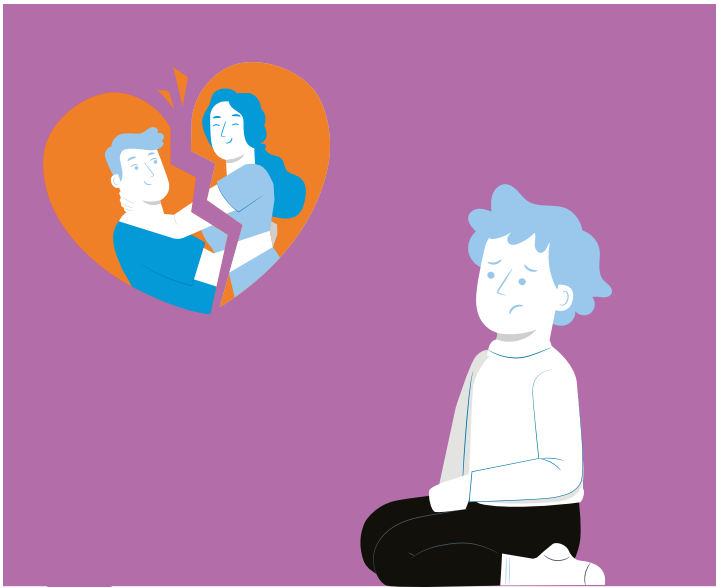
EEN VIJFDE VAN DE KLAS

Gemiddeld 1 op de 5 leerlingen in een klas heeft gescheiden ouders.

EIGEN RELATIE & GEZIN

Het meemaken van een scheiding op jonge leeftijd (< 5 jr.) verhoogt de kans om later zelf te gaan scheiden

ONTWIKKELINGSTAKEN VAN KINDEREN BIJ SCHEIDING

1. Scheiding begrijpen;
2. Zich losmaken van het conflict van de ouders;
3. Omgaan met verlies;
4. Oplossen van boosheid en zelfverwijt;
5. Accepteren dat de scheiding voor altijd is;
6. Vertrouwen in de liefde.

REACTIES KINDEREN OP EEN SCHEIDING

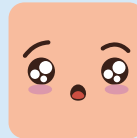
Door het meemaken van een scheiding lopen alle kinderen op korte en langere termijn risico op (het ontwikkelen van) problemen voor hun dagelijkse functioneren en/of op de rest van hun leven, zoals (mentale) gezondheid, opleidingsniveau, schooluitval, zelf later scheiden en verlies van netwerk.

0
T/M
3
JAAR

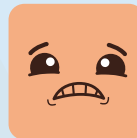
- Onrust
- Huilen
- Slaapproblemen
- Verlatingsangst

4
T/M
6
JAAR

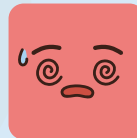
- Schuldig voelen
- Terugval ontwikkeling
- Versterkt gedrag
- Verlatingsangst

7
T/M
12
JAAR

- Schuldig voelen
- Piekeren
- Boos, verdrietig
- Loyaliteit
- Angst en onzekerheid

13
T/M
17
JAAR

- Gevoeligheid middelengebruik
- In de war zijn
- Internaliseren/Externaliseren
- Beschadigd vertrouwen
- Risico afglijden

18
T/M
24
JAAR

- Problemen eigen relaties
- Verantwoordelijk voelen
- Verminderd vertrouwen in zichzelf en anderen
- Identiteitsproblemen

“Als er al iets speelt bij scheiding, laat het dan de kinderen zijn”

naar Loesje

KINDERRECHTEN INTERNATIONAAL VERDRAG INZAKE DE RECHTEN VAN HET KIND (IVRK)

Het gaan scheiden en regelen van de scheiding is voor alle betrokkenen een lastige tijd waarin veel beslissingen genomen worden.

Deze beslissingen worden tussen volwassenen gemaakt, maar ze gaan ook over het leven van kinderen.

We hebben in Nederland afgesproken, zoals staat in het VN verdrag Rechten van het kind, dat de mening van kinderen ook telt bij de dingen die over hen en hun leven besloten worden. De behoeften, wensen en keuzes van kinderen bij scheiding, komen overeen met kinderrechten.

Artikel 9: Scheiding van kind en ouder

Artikel 10: Gezinshereniging

Artikel 12: Mening van het kind

Het KIES Kindplan doet recht aan kinderen bij scheiding en helpt ouders bij het maken van een goed werkend ouderschapsplan.

OUDERS

- Na een relatiebreuk blijven ex-partners met kinderen altijd de ouders van de kinderen. In hoeverre zij het gezag over hun kinderen hebben wordt bepaald door hun juridische situatie;
- Ouders zijn bij wet verplicht gesteld om een ouderschapsplan in te dienen als zij gaan scheiden;
- **21% VAN DE GEZINNEN** waar een scheiding heeft plaatsgevonden is er sprake van solo ouderschap. De kinderen hebben wel met beide ouders contact en/of omgang maar de ouders onderling niet;
- **15 TOT 20% VAN DE SCHEIDINGEN** gaat om complexe situaties waarbij sprake is van ernstige conflicten en/of problematiek;
- **ONGEVEER 15% VAN DE KINDEREN** met gescheiden ouders heeft na de scheiding geen contact meer met één van hun ouders.

RISICO COMPLEXERE SITUATIE BIJ SCHEIDING ÉÉN OF BEIDE OUDERS

Persoonlijkheidsproblemen

Traumatische ervaringen

Geweldsproblemen

Alcohol en drugsverslaving

Ernstige relatieproblemen, conflicten en/of elkaar niet kunnen vergeven

Juridische strijd tussen ouders

BESCHERMENDE FACTOREN KINDEREN EN OUDERS

- Vlot en constructief regelen van de scheiding;
- Positieve band tussen kinderen en ouders;
- Onderlinge genegenheid tussen ouder en kind;
- Interesse voor het kind;
- Goede afspraken en samenwerking tussen de ouders;
- Er mag over de scheiding en de situatie worden gesproken;
- De omgeving (familie en vrienden) geven steun aan beide ouders en de kinderen;
- Een opvoeding waarin onvoorwaardelijk van het kind wordt gehouden, waar het zijn gevoelens mag uiten, waar veiligheid wordt geboden en waar regels zijn;
- Kinderen met goede coping vaardigheden en goed ontwikkelde cognitieve en sociale vaardigheden;
- Veilig gehechte kinderen;
- Kinderen die de scheiding begrijpen en ruimte en tijd krijgen om er mee om te leren gaan.

WAT IS NODIG?

- Gemeenten & instanties worden geadviseerd te werken met effectief bewezen methodieken en interventies;
- Sturing op kostenbesparing, resultaat & kwalitatieve laagdrempelige ondersteuning. Hulp liefst dicht bij huis;
- Beleid bij scheiding op school en kinderopvang draagt bij aan preventie;
- Uit onderzoek blijkt dat preventie veel nadelige gevolgen, escalaties en hoge kosten voorkomt. Het is van belang om ouders te informeren over de gevolgen die een scheiding of langdurige ruzie voor hun kinderen kan hebben. Het is aan te raden dat professionals zowel vanuit het perspectief van het kind als van de ouders werken en daarbij meerzijdig partijdig zijn. Vanuit een oplossingsgerichte aanpak kan samen met de ouders en door het laten participeren van het kind, binnen juridische kaders, aan de nieuwe rollen en verantwoordelijkheden inhoud en vorm worden gegeven;
- Bewezen is dat het helpt kinderen, jongeren en ouders tijdig informatie, aandacht en hulp te bieden vanuit een effectief bewezen methode.

MEER INFORMATIE EN HULP BIJ SCHEIDING

Informatie, advies en professionele begeleiding:
www.kiesvoorhetkind.nl